

Финансов отчет

РОДНА ЗЕМЯ ХОЛДИНГ АД

31 декември 2012 г.

Съдържание

Страница

Индивидуален отчет за всеобхватния доход	3
Индивидуален отчет за финансовото състояние	4
Индивидуален отчет за паричните потоци	5
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал	6
Пояснения към финансовия отчет	7

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, приключваща на 31 декември 2012

	Приложение №	2012 BGN 000	2011 BGN 000
Приходи	17	90	3
Разходи за материали	18	(22)	(1)
Разходи за външни услуги	19	(606)	(12)
Разходи за персонала	12	(225)	(25)
Разходи за амортизация		(3)	-
Други разходи	20	(83)	-
Загуба от оперативна дейност		(849)	(35)
Финансови приходи	21	653	-
Финансови разходи	21	(4,938)	(15)
Финансови приходи/(разходи)- нетно		(4,285)	(15)
Загуба преди данъци		(5,134)	(50)
Икономия от данък върху печалбата		506	-
Загуба за годината		(4,628)	(50)
Други компоненти на всеобхватния доход		-	-
Общ всеобхватен доход за годината		(4,628)	(50)
Загуба на акция (лева)		(20.21)	(0.22)

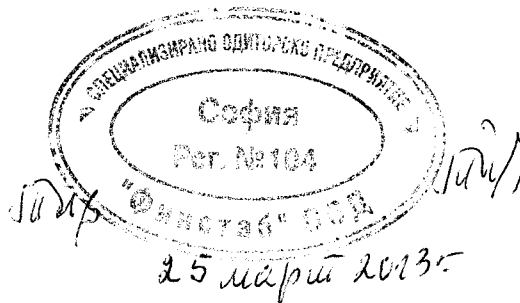
Приложенията на страници от 7 до 37 са неразделна част от финансовия отчет.
 Финансовият отчет на страници от 1 до 37 е одобрен от Съвета на директорите и е подписан на 25 март 2013г.

Изп.директор

В.Тепавичарова

Главен счетоводител/ (съставител)

Т.Янкова

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2012 година

		Приложение №	31 декември 2012 BGN 000	31 декември 2011 BGN 000
АКТИВИ				
Нетекущи активи				
Нематериални активи	4		1	2
Имоти, машини и оборудване	5		13	-
Инвестиции в дъщерни дружества	6		33,555	33,500
Активи по отсрочени данъци	7		506	-
Общо нетекущи активи			34,075	33,502
Текущи активи				
Търговски вземания	8		4	-
Вземания от свързани предприятия	23		6,977	13
Други вземания и предплатени разходи	9		31,748	217
Парични средства	10		5	80
Общо текущи активи			38,734	310
Общо активи			72,809	33,812
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
Собствен капитал				
Основен акционерен капитал	11		229	229
Резерви	11		63	63
Нагрупан и загуби	11		(5,129)	(501)
Общо собствен капитал			(4,837)	(209)
Нетекущи пасиви				
Дългосрочни банкови заеми	13		38,628	33,503
Други нетекущи задължения			-	145
Общо нетекущи пасиви			38,628	33,648
Текущи пасиви				
Краткосрочни банкови заеми	13		34,188	-
Търговски задължения	14		327	10
Задължения към персонал и социално осигуряване			50	17
Задължения към свързани предприятия	23		1,659	-
Задължения за данъци	15		4	1
Други текущи задължения	16		2,790	345
Общо текущи пасиви			39,018	373
Общо пасиви			77,646	34,021
Общо собствен капитал и пасиви			72,809	33,812

Приложенията на страници от 7 до 37 са неразделна част от финансовия отчет.
 Финансовият отчет на страници от 1 до 37 е одобрен от Съвета на директорите и е подписан на 25 март 2013г.

Изп.директор

В.Тепавичарова

Главен счетоводител/ (съставител)

Т.Янкова

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, приключваща на 31 декември 2012

	2012 BGN 000	2011 BGN 000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	114	1
Плащания към доставчици	(392)	(6)
Плащания на персонала и за социално осигуряване	(172)	(12)
Платени данъци /без данък върху печалбата/	(15)	-
Курсови разлики, нетно	(18)	-
Други постъпления/(плащания), нетно	(91)	-
Нетни парични потоци от оперативна дейност	(574)	(17)
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Плащания за придобиване на инвестиции в дъщерни дружества	(50)	(33,500)
Покупка на имоти, машини и оборудване	(6)	(2)
Предоставени заеми	(15,908)	-
Възстановени пред оставени заеми	5,477	-
Други постъпления от инвестиционна дейност	620	-
Други плащания за инвестиционна дейност	(21,711)	-
Нетни парични потоци използвани в инвестиционната дейност	(31,578)	(33,502)
Парични потоци от финансова дейност		
Постъпления от заеми	96,506	33,834
Плащания по заеми	(62,765)	(41)
Платени лихви, такси и комисионни по заеми с инвестиционно предназначение	(1,664)	(201)
Нетни парични потоци от финансова дейност	32,077	33,592
Нетно увеличение (намаление) на паричните средства през годината	(75)	73
Парични средства в началото на годината	80	7
Парични средства в края на годината	5	80

Приложенията на страници от 7 до 37 са неразделна част от финансовия отчет.
 Финансовият отчет на страници от 1 до 37 е одобрен от Съвета на директорите и е подписан на 25 март 2013г.

Изп.директор

В.Тепавичарова

Главен счетоводител/(съставител)

Т.Янкова

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, приключваща на 31 декември 2012

	Основен акционерен капитал	Резерви	Натрупани загуби	Общо
	BGN 000	BGN 000	BGN 000	BGN 000
<i>Салдо на 1 януари 2011 година</i>	229	63	(451)	(159)
Промени в собствения капитал за 2011г.				
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	(50)	(50)
Салдо на 31 декември 2011 година	229	63	(501)	(209)
Промени в собствения капитал за 2012г.				
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	(4,628)	(4,628)
Салдо на 31 декември 2012 година	229	63	(5,129)	(4,837)

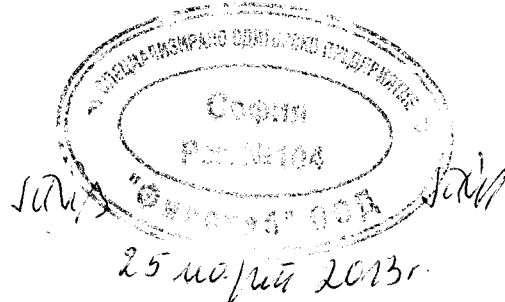
Приложенията на страници от 7 до 37 са неразделна част от финансовия отчет.
 Финансовият отчет на страници от 1 до 37 е одобрен от Съвета на директорите и е подписан на 25 март 2013г.

Изп.директор

В.Тепавичарова

Главен счетоводител/ (съставител)

Т.Янкова

Пояснения към финансовия отчет

1. Информация за дружеството

РОДНА ЗЕМЯ ХОЛДИНГ е публично акционерно дружество регистрирано във Бургаски окръжен съд на 10.03.1998 г., след преуреждане дейността на Приватизационен фонд "Родна земя" АД по реда на чл. 277 от Търговския закон по решение на общото събрание на акционерите му от 28.02.1998 г.

На Общо събрание на акционерите проведено на 13.05.2002 г. е взето решение за прекратяване на дейността на дружеството и обявяването му в ликвидация. Решението е вписано със съдебно решение на БОС от 06.06.2002 г.

На Общо събрание на акционерите от 22.05.2007 г. се взе решение за продължаване на дейността на дружеството, на основание чл. 274 от Търговския закон, избор на нов състав на Съвета на директорите на дружеството и промяна на седалището и адреса на управление на дружеството /с Решение № 1 /2007 г. на Бургаски окръжен съд на 05.06.2007 г. – получено на 12.06.2007 г. и Решение № 5612 от 03.07.2007 г. на Варненски окръжен съд вписано в Регистъра на търговските дружества под партиден номер № 11 том 799 стр. 46 по ф.д. 3360/2007 г. /.

Дружеството е регистрирано по Закона за ДДС.

Седалището и адресът на управление са в гр. София, ул. „Фредерик Жолио Кюри” №20, ет.10

тел./факс 02/8164551

Адрес за кореспонденция: гр.София, ул. „Фредерик Жолио Кюри” №20, ет.10

тел./факс 02/8164551, e-mail: електронна страница в интернет: www.rodnazemya.bg

Към датата на подаване на отчета дружеството няма открити клонове.

Публичност: Публично дружество регистрирано от Комисията за финансов надзор

Търговия на акции: Българска фондова борса – София, Неофициален пазар

Капиталът на „Родна земя холдинг” АД е разпределен в 228 943 броя акции на приносител всяка от които с номинална стойност 1 лв. Капиталът на дружеството е внесен изцяло.

Органите на управление на дружеството са Общото събрание на акционерите и Съвета на директорите. Съвета на директорите се състои от следните членове:

Виктория Иванова Тепавичарова – Изпълнителен директор и член на СД;

Ерджан Керим Шабан – Изпълнителен директор и член на СД;

Росица Железова Герджикова– председател на СД;

Диана Николова Манолова - член на СД;

Предметът на дейност на „Родна земя холдинг” АД е: Придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества, придобиване, управление и продажба на облигации, придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване, на лицензии за използване на патенти на дружества, в които холдинговото дружество участва, финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва, както и извършване на следните търговски сделки, покупка на стоки или други вещи с цел продажба в първоначален, преработен или обработен вид, продажба на стоки от собствено производство, търговско представителство и посредничество, комисионни, таксиметрови, превозни и спедиционни сделки, складови сделки, хотелиерски, ресторантьорски, туристически, рекламни, информационни, програмни или други услуги, сделки с интелектуална собственост, както и всякакви други търговски сделки, незабранени с нормативни актове.

Към 31 Декември 2012 г. персонала на Дружеството е 22 души.

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2010 – 2012 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2010	2011	2012
БВП в млн. лева	70,511	75,265	56,445*
Реален растеж на БВП	0.39%	1.7%	0.9%*
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	4.45%	2.04%	2.76%
Инфлация в края на годината (ИПЦ)	4.53%	2.75%	4.25%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.4774	1.4065	1.5221
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.4728	1.5116	1.4836
Основен лихвен процент в края на годината	0.18%	0.22%	0.03%
Безработица (в края на годината, АЗ)	9.2%	10.4%	11.4%

* данните са предварителни

2. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Родна земя холдинг АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2012 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2012 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

МСФО7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно трансфер на финансови активи (в сила за годишни периоди от 01.07.2011 г. – приет от ЕК от 01.07.2011 г. – за РБългария практически приложим от 01.01.2012 г.). С изменението се разширяват изискванията за оповестяване на сделки, при които се прехвърлят финансови активи с цел по-голяма яснота за рискови експозиции на предприятието. Изисква се

отделна бележка в приложението за прехвърлените финансови активи, при положение, че прехвърлителят запазва някакво участие в активите.

Например ако предприятие продаде акции на банка срещу необходими пари (на практика кредит), като има право да изкупи акциите в определен следващ период на определена сума.

- МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2012 г. – приет от ЕК).

Свързано е с определянето на отсрочените данъци върху инвестиционните имоти, отчитани по модела на справедливата стойност. В тази връзка са въведени нови параграфи 51Б, 51В, 51Г, а в същото време е отменено ПКР 21 Данъци върху дохода-възстановяване на преоценените неамортизируеми активи, поради въвеждане на неговите разпоредби в стандарта.

Приема се за целите на отсрочените данъци опровержимо предположение, че балансовата стойност на инвестиционните имоти се възстановява чрез продажба. Смисълът на опровержимото предположение е, че имотът може да се възстановява чрез употреба. Това е така при сгради, които се амортизират.

Независимо от употребата ако е приет модела на справедливата стойност по МСС 40, то имотите няма да се амортизират счетоводно. Затова промените в стандарта обръщат внимание на този въпрос и се приема предположението за възстановяване чрез продажба.

В случаите на инвестиционен имот земя или земя като част от такъв имот се приема че тя (земята) се възстановява единствено чрез продажба (пар. 51Б).

Инвестиционните имоти сгради са амортизируеми за данъчни цели според ЗКПО. За целите на амортизацията промените в стойността им от обезценка или преоценки по модела на справедливата стойност не са валидни за данъчни цели.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2012 г., няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Едни от тях са приети за действащи през 2012 г., но за годишни периоди, започващи след 1 януари 2012 г., а други – за годишни периоди, започващи на и след 1 януари 2013 г. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

- МСС 19 (променен) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК). *Промените са свързани с плановете с дефинирани*

доходи и доходите при напускане. Фундаменталната промяна е отпадането на метода на „коридора“ и въвеждането на правилото за признаване на всички последващи оценки (до сега наричани – актюерски печалби или загуби) на задълженията по дефинирани доходи и на планове от активи в момента на възникването им, през компонент на „друг всеобхватен доход“, както и ускореното признаване на разходите за минал стаж. Ръководството е направило проучване и е определило, че тази промяна оказва влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на отчитането на последващите оценки директно в друг всеобхватен доход (компонент на собствения капитал), вместо в отчета за доходите, както и преизчисления за предходни периоди за отчетените през отчета за доходите такива последващи оценки. Размерът на корекцията на позицията „задължения към персонала при пенсиониране“ ще бъде увеличение, както и създаването на компонент на собствения капитал в размер на тази сума, но с обратен знак.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2012 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

А. Приети за периоди, започващи след 1 януари 2012 година (доколкото финансовата година на всички предприятия в Р България е законово определена и съвпада с календарната, посочената по-долу промяна в стандарта, в сила през 2012 г., за България би била с първи годишен период 2013 година):

- МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 1.07.2012 г. – приет от ЕК)
  - промяна на наименованието от «Отчет за всеобхватния доход» в «Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход», като може да бъде единен с два раздела или два отчета, както и досега;
  - представянето на другите всеобхватни доходи се обвързва с възможността те да се прекласифицират в печалбата или загубата, съответно в две групи, такива които могат да се прекласифицират и такива които не могат.

Статити, които могат да се прекласифицират в печалбата/загубата:

- курсови разлики по МСС 21, пар. 48;
- печалби и загуби от хеджиращи инструменти;
- печалби и загуби от финансови активи на разположение за продажба,

оценявани по справедлива стойност по МСС 39

Статии, които не могат да се прекласифицират в печалбата/загубата:

- Промените в преоценъчния резерв по МСС 16 и МСС 38;
- Актюерски печалби и загуби по МСС 19;
- Печалби и загуби от капиталови инструменти, оценявани по МСФО 9

Те се класифицират като неразпределена печалба при съответни условия.

Б. Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2013 година:

- МСС 27 (изменен 2011 г.) Индивидуални финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК – за задължително прилагане, най-късно, за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.);
- МСС 28 (изменен 2011 г.) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия –(в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане, най-късно, за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.);
- МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и финансови пасиви;
- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК);
- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2015 г. – не е приет от ЕК);
- МСФО 9 Финансови инструменти: Класификация и оценяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2015 г. – не е приет от ЕК);
- МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане, най-късно, за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – не са приети от ЕК) – относно прилагането на стандарта за първи път;
- МСФО 11 Съвместни споразумения (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане, най-късно, за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.) Преходни

разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – не са приети от ЕК) – относно прилагането на стандарта за първи път;

- МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане, най-късно, за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – не са приети от ЕК) – относно прилагането на стандарта за първи път;
- МСФО 13 Измерване на справедлива стойност (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК);
- КРМСФО 20 Разходи за откривка в производствена фаза на открита мина – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1.01.2013 г. – прието от ЕК);
- Подобрения в МСФО (м.май 2012) - подобрения в МСС 1, 16, 32, 34, МСФО 1, (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не са приети от ЕК).

Финансовите отчети са изготвени на база на историческата цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условията на финансова криза несигурностите са по-значителни).

3. Счетоводна политика

3.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация,

предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

3.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г. Дружеството прие да представя отчета за всеобхватния доход в единен отчет.

Дружеството е приело да представя два сравнителни периода във всички случаи с цел осигуряване на последователност в представянето за всяка година.

3.3. Действащо предприятие

Индивидуалният финансов отчет е изготвен на принципа-предположение за действащо предприятие, като фундаментален принцип при изготвянето на финансовите отчети. Дружеството има нетна загуба след данъци от 4 628 хил.лв., за годината приключваща на 31 декември 2012г. и към тази дата, текущите пасиви надвишават текущите активи с 284 хил.лв. Реализираната загуба е свързана главно с извършените финансови разходи.

Ръководството е направило прогнозни бюджети и вярва, че ще може да покрие в бъдеще натрупаната загуба и ще отчита в следващите години достатъчни печалби. Управителният орган смята, че ще може да изпълни задължителните условия за изплащане на банковите заеми и че всякакви допълнителни плащания, които се изискват ще бъдат посрещнати от оперативни парични потоци.

Дружеството проведе преговори с компании партньори, във връзка с провеждане на процедура по преобразуване чрез вливане в ”Родна земя Холдинг” на дружества, притежаващи значително по размер имущество, вкл. недвижими имоти, машини, съоръжения, движими вещи и вземания. Към настоящия момент компаниите партньори отделят горепосоченото имущество от своите баланси посредством непарични вноски (апорти) в новообразувани или съществуващи дружества. След осъществяване на апортите ще бъде изготвен Договор за преобразуване с участието на горепосочените дружества, в резултат на което собственият капитал на „Родна земя Холдинг” ще нарастне многократно, като точният размер ще бъде определен въз основа на оценка от лицензиран оценител на вливащите се дружества с притежаваното от тях имущество, вкл. като цели предприятия.

Дружеството разсрочва краткосрочните си задължения към банките кредитори, което значително ще подобри финансовото състояние на Дружеството от гледна точка на съотношението между текущите активи и пасиви.

Ръководството счита, че въз основа на направените прогнози за бъдещото развитие на Дружеството и предприетите мерки, както и поради продължаващата финансова подкрепа от собствениците ще успее да продължи своята дейност и да погасява своите задължения, без да се продават активи и без да се предприемат съществени промени в неговата дейност.

3.4. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Контролът върху дъщерните предприятия на Дружеството се изразява във възможността му да ръководи и определя финансовата и оперативната политика на

дъщерните предприятия, така че да се извличат изгоди в резултат на дейността им. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

3.5. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

3.6. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки и предоставяне на услуги.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Дружеството.

Дружеството често сключва сделки, които включват продажбата на няколко вида продукти и услуги (многокомпонентни сделки). Дружеството прилага критериите за признаване на приход, представени по-долу, за всеки отделен компонент от такъв вид сделка за продажба, за да отрази нейната същност. Полученото възнаграждение от такъв вид сделка за продажба, се разпределя между отделните компоненти на базата на съотношението на справедливите им стойности.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Дружеството, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

3.6.1. Продажба на стоки

Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

Приходите от продажба на стоки, които не са обвързани с договор за бъдеща сервисна поддръжка, се признават към момента на доставката. Когато стоките изискват приспособяване към нуждите на клиента, модификация или внедряване, приход се признава по метода на процент на завършеност, описан по-долу.

Когато продажбата на стоки включва поощрения за лоялни клиенти, полученото възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на договора за продажба на база на тяхната справедлива стойност. Приход от този вид продажби се признава, когато клиентът замени получените поощрения с продукти, доставени от Дружеството.

3.6.2. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Дружеството, включват приходи от наеми.

Приходите от наеми се признават, когато услугите са предоставени в съответствие със степента на завършеност на договора към датата на финансовия отчет (за повече информация относно метода степен на завършеност вижте по-долу).

Приходът от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти на Дружеството по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга.

3.6.3. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

3.7. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

3.8. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи”.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

3.9. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за доходите/отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Амортизация на нефинансови активи”.

Разходите, които могат да бъдат отнесени директно към фазата на разработване на нематериален актив се капитализират, ако отговарят на следните критерии:

- Завършването на нематериалния актив е технически изпълнимо, така че той да бъде на разположение за ползване или продажба;
- Дружеството възнамерява да завърши нематериалния актив и да го използва или продаде;
- Дружеството има възможност да използва или да продаде нематериалния актив;
- Нематериалният актив ще генерира вероятни бъдещи икономически ползи. Освен това съществува пазар за продукцията на нематериалния актив или за самия нематериален актив, или ако той бъде използван в дейността на Дружеството, ще генерира икономически ползи;
- Налични са адекватни технически, финансови и други ресурси за приключване на развойната дейност и за ползването или продажбата на нематериалния актив;
- Разходите, отнасящи се до нематериалния актив по време на неговото разработване, могат да бъдат надеждно оценени.

Разходите по разработването на нематериални активи, които не отговарят на тези критерии за капитализиране, се признават в момента на възникването им.

Вътрешно създадените софтуерни продукти, признати като нематериални активи, се оценяват последващо както закупените нематериални активи. Преди завършването на проекта по развойна дейност активите се тестват за обезценка.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за всеобхватния доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 500 лв.

3.10. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имотите, машините и съоръженията се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за всеобхватния доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Машини	25 години
• Транспортни средства	4 години
• Стопански инвентар	6-7 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 500 лв.

3.11. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

3.11.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за всеобхватния доход на редове „Финансови разходи”, „Финансови приходи” или „Други финансови позиции”, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на

контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за всеобхватния доход на ред „Други разходи”.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Дружеството е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настояща стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи на разположение за продажба на Дружеството включват акции на Севко АД. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като рекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи”. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

3.11.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми и овърадрафти, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи” или „Финансови приходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в отчета за всеобхватния доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

3.11.3. Деривативи

При хеджиране на парични потоци се изисква специфично счетоводно третиране на деривативите, определени за хеджиращи инструменти. При отчитане на хеджирането следва да се спазват строги изисквания по отношение на документацията, вероятността на възникване на сделката с хеджиращи инструменти и ефективността на хеджирането. Всички други деривативни финансови инструменти се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата.

За разглежданите отчетни периоди, Дружеството е определило форуърдни валутни договори като хеджиращи инструменти при хеджиране на парични потоци. Тези споразумения са сключени с цел намаляване на риска от промени във валутните курсове, възникващи в резултат на правнообвързвани поръчки за продажби и покупки, деноминирани в чуждестранна валута. За представените отчетни периоди това е довело до признаването на финансови активи и пасиви, посочени в отчета за финансовото състояние като текущи финансови активи и текущи финансови пасиви.

Всички деривативни финансови инструменти, използвани за хеджиране, се признават първоначално по справедлива стойност и последващо се отчитат по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние.

В степента, до която хеджирането е ефективно, промените в справедливата стойност на деривативите, определени като хеджиращи инструменти при хеджиране на парични

потоци, се отчитат в другия всеобхватен доход и се включват в резервите за хеджиране на парични потоци в собствения капитал. Всяка неефективност при хеджиращите взаимоотношения се признава незабавно в печалбата или загубата.

Когато хеджирана позиция се отрази в печалбата или загубата за текущия период, всяка печалба, призната в предходни периоди в другия всеобхватен доход, се рекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата и се представя като рекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Ако нефинансов актив или пасив е признат в резултат от хеджирана транзакция, печалбите и загубите, признати в предходни периоди в другия всеобхватен доход, се включват в първоначална оценка на хеджираната позиция.

Ако не се очаква да бъде извършена дадена прогнозирана транзакция или хеджиращият инструмент е станал неефективен, всяка свързана с него печалба или загуба, призната първоначално в другия всеобхватен доход, се отчита незабавно в печалбата или загубата.

3.11.4. Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в отчета за финансово състояние, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Дружеството. В този случай се признава задължение към другата страна по договора в отчета за финансовото състояние, когато Дружеството получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Дружеството взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в отчета за финансовото състояние.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в отчета за финансовото състояние. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в отчета за финансовото състояние, освен ако не са продадени на трети лица, при което задължението за обратно изкупуване се признава като търговско задължение по справедлива стойност и последващата печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

3.12. Материални запаси

Материалните запаси включват стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до

размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

3.13. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преоценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

3.14. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрацаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

3.15. Собствен капитал и резерви

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Другите резерви включват общи резерви.

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

3.16. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват наднищи, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

3.17. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

3.17.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Данъчните норми в различните юрисдикции, в които Дружеството извършва дейност, също се вземат предвид. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случай, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

3.18. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

3.18.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и

обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

3.18.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2012 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

3.18.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

3.18.4. Справедлива стойност на финансови инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар. Подробностите относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4. Нематериални активи

Нематериални активи на Дружеството включват придобити софтуерни продукти. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Софтуерни продукти ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност		
Салдо към 1 януари 2012 г.	2	2
Салдо към 31 декември 2012 г.	2	2
Амортизация		
Салдо към 1 януари 2012 г.	-	-
Амортизация	(1)	(1)
Салдо към 31 декември 2012 г.	(1)	(1)
Балансова стойност към	1	1

31 декември 2012 г.

	Софтуерни продукти ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност		
Салдо към 1 януари 2011 г.	-	-
Новопридобити активи, закупени	2	2
Салдо към 31 декември 2011 г.	2	2
Амортизация		
Салдо към 1 януари 2011 г.	-	-
Амортизация	-	-
Салдо към 31 декември 2011 г.	-	-
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	2	2

Всички разходи за амортизация се включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обеспечения по свои задължения.

5. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и съоръженията на Дружеството включват машини и оборудване, транспортни средства и стопански инвентар. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Машини и оборудване	Транспортни и средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2012 г.	-	-	-	-	-
Новопридобити активи	3	6	6	1	16
Отписани активи	-	-	-	(1)	(1)
Салдо към 31 декември 2012 г.	3	6	6	-	15
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2012 г.	-	-	-	-	-
Амортизация	-	(1)	(1)		(2)
Салдо към 31 декември 2012 г.	-	(1)	(1)		(2)
Балансова стойност към	3	5	5		13

31 декември 2012 г.

През 2011 г. Дружеството не е имало имоти, машини и съоръжения.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Дружеството не е заложило имоти, машини и оборудване като обезпечение по свои задължения.

6. Инвестиции в дъщерни дружества

Дружеството има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	2012	участие	2011	участие
		‘000 лв.	%	‘000 лв.	%
Бългериан грейн ЕООД	България	665	100	615	100
Маримекс 77 ЕООД	България	31	100	31	100
Ловешки мелници 2005 ЕООД	България	614	100	614	100
Ти Ей Би ригъл естейт ЕООД	България	12 973	100	12 973	100
Шампиньон ЕООД	България	31	100	31	100
Ломски мелници София АД	България	19 236	99,80	19 236	99,80
Севко трейд ЕООД	България	5	100	-	-
		<u>33 555</u>		<u>33 500</u>	

Дружествата са отразени във финансовия отчет на Дружеството по метода на себестойността.

През 2012 г. и 2011 г. Дружеството не е получило дивиденди.

7. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2012	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2012
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи				
Провизии	-	-	1	1
Неизползвани данъчни загуби	-	-	505	506
	-	-	506	506
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	-			506
Отсрочени данъчни пасиви	-			-
Нетно отсрочени данъчни	-			-

активи

Отсрочени данъци за сравнителния период 2011 г. няма.

Всички отсрочени данъчни активи (включително данъчни загуби и други данъчни кредити) са включени в отчета за финансовото състояние.

8. Търговски вземания

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Търговски вземания, брутно	4	-
Търговски вземания	4	-

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания на Дружеството са прегледани относно индикации за обезценка.

Най-значимите търговски вземания към 31 декември са представени, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Балкан трейд ООД	2	-
Васил Генадиев	1	-
Други	1	-
	4	-

9. Други вземания и предплатени разходи

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Вземания по предоставени заеми и лихви към тях	6 244	14
Акции Севко АД	20	-
Разходи за бъдещи периоди	50	201
Вземания по договори за цесия	25 424	-
Данък добавена стойност	10	-
Други	-	2
	31 748	217

Вземанията по договори за цесия са :

- Вземане от Севко АД в размер 102 хил. лв по договор за цесия от 08 октомври 2012 г
- Вземане от Евромиг ООД в размер 4 404 хил. лв по договор за цесия от 08 октомври 2012 г.

- Вземане от Химснаб България АД в размер 3 891 хил. лв по договор за цесия от 11 октомври 2012 г.
- Вземане от Голяма добруджанска мелница ЕООД в размер 2 806 хил. лв. по договор за цесия от 31 декември 2012 г.
- Вземане от Нефтена търговска компания ЕООД в размер 14 221 хил. лв. по договори за цесия от 11 октомври 2012 г. и от 28 декември 2012 г.

10. Парични средства

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	5	80
Пари и парични еквиваленти	5	80

Дружеството няма блокирани пари и парични еквиваленти.

11. Собствен капитал

11.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 229 000 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	2012	2011
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	229	229
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	229	229

Списъкът на основните акционери на Дружеството е представен, както следва:

	31 декември 2012 г.		31 декември 2011	
	Брой акции	%	Брой акции	%
Финанс консултинг АД	20 604	9,00	20 604	9,00
Бългериан милс ЕООД	100 396	43,85	100 396	43,85
Първа инвестиционна банка АД	2 000	0,88	2 000	0,88
Други физически лица	105 943	46,27	105 943	46,27

228 943

100

228 943

100

12. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(189)	(21)
Разходи за социални осигуровки	(29)	(4)
Обезщетения съгласно Кодекса на труда	(7)	-
Разходи за персонала	(225)	(25)

13. Банкови заеми

Заемите включват следните финансови пасиви:

	Текущи		Нетекущи	
	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:				
Търговски заеми	2 768	317	-	-
Лихви по търговски заеми	11	-	-	-
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Други банкови заеми	34 188	-	38 628	33 503
Общо балансова стойност	36 967	317	38 628	33 503

13.1. Заеми, отчитани по амортизирана стойност

Към 31 декември 2012 г. дружеството е получател по следните банкови заеми

Банков кредит:

- Име на кредитора – ЦКБ АД;
- Договор от дата – 11 октомври 2012 г.;
- Лихвен процент – 7 %;
- Падеж – 11 октомври 2019 г.;
- Усвоена част – 5 125 000 лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Обезпечение – по реда на Закона за особените залози залог върху вземане по договор за цесия.

Банков кредит:

- Име на кредитора – ЦКБ АД;
- Договор от дата – 29 декември 2011 г.;
- Лихвен процент – 8 %;
- Падеж – 29 декември 2021 г.

- Усвоена част – 17 130 000 евро.;
- Обезпечение – по реда на Закона за особените залози залог върху търговски предприятия собственост на дружеството;
- Валута, в която се извършват плащанията – EUR (евро).

Банков овъдрафт

- Име на кредитора – ЦКБ АД;
- Договор от дата – 31 юли 2012 г.;
- Лихвен процент – 8%;
- Падеж – 31 март 2013 г.;
- Усвоена сума – 2 014 185,74 лева;
- Валута, в която се извършват плащанията - BGN (лева);
- Обезпечение – по реда на Закона за особените залози залог;

Банков овъдрафт

- Име на кредитора – ЦКБ АД;
- Договор от дата – 11 октомври 2012 г.;
- Лихвен процент – 7%;
- Падеж – 11 октомври 2017 г.;
- Усвоена сума 18 700 000 лева;
- Обезпечение – по реда на Закона за особените залози залог върху търговски предприятия собственост на дружеството;
- Валута, в която се извършват плащанията - BGN (лева);

14. Търговски задължения

Търговските задължения, отразени в отчета за финансовото състояние, включват:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Текущи:		
ЦКБ АД	266	-
Мидълънт мениджмънт адвайзърс ЕООД	30	-
Нотариус Радослав Георгиев	14	-
Други	17	10
	327	10

Нетната балансова стойност на текущите търговски задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

15. Задължения за данъци

Данъчните задължения включват:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Данък върху доходите на физически лица	4	-
Други	-	1
	4	1

16. Други текущи задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Други нетекущи пасиви	-	145
	<u>-</u>	<u>145</u>
Текущи:		
Задължения по получени търговски заеми и лихви към тях	2 779	317
Гаранции	4	-
Приходи за бъдещи периоди	1	-
Задължение по договор за покупка на дядлове към Севко АД	5	-
Други текущи пасиви	1	28
	<u>2 790</u>	<u>345</u>

17. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Приходи от продажба на стоки	1	-
Приходи от предоставяне на услуги	89	3
	<u>90</u>	<u>3</u>

18. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
ДМА по стойностния праг	(3)	-
Разходи за ел. енергия	(8)	-
Разходи за канцеларски материали	(1)	-
Представителни разходи	(9)	-
Други	(1)	(1)
	<u>(22)</u>	<u>(1)</u>

19. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Разходи за такси	(427)	-

Разходи за застраховки	(58)	-
Консултантски услуги	(30)	-
Правни разходи	(47)	-
Разходи за наем	(24)	-
Други	(20)	(12)
	(606)	(12)

Начислените разходи за независим финансов одит са в размер 3 хил. лв. (за 2011 г. : 2 хил. лв)

20. Други разходи

Другите разходи на Дружеството включват:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Глоби и санкции	(3)	-
Разходи за минали години	(3)	-
Разходи без документи	(73)	-
Разходи за командировки	(1)	-
Представителни разходи	(2)	-
Други	(1)	-
	(83)	-

21. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност:	(1 682)	(15)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(1 682)	(15)
Загуби от задължения в чуждестранна валута, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	(18)	-
Загуби от финансови инструменти на разположение за продажба, рекласифицирани от другия всеобхватен доход	(3 001)	-
Банкови такси	(237)	-
Финансови разходи	(4 938)	(15)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Приходи от лихви върху финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, и финансови инструменти на разположение за продажба	523	-

Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата
 Печалби от финансови инструменти на разположение за продажба, рекласифицирани от другия всеобхватен доход
Финансови приходи

523	-
130	-
653	-

22. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на Директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2012 ‘000 лв.	2011 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати	(44)	-
Разходи за социални осигуровки	(4)	-
Общо краткосрочни възнаграждения	(48)	-

23. Разчети със свързани лица в края на годината

Свързани лица са собствениците, дъщерните дружества и ключовия управленски персонал.

	31 декември 2012 ‘000 лв.	31 декември 2011 ‘000 лв.
Текущи вземания от:		
- собственици	10	-
- дъщерни предприятия	6 967	13
Общо вземания от свързани лица	6 977	13
Текущи задължения към:		
- дъщерни предприятия	1 659	-
Общо задължения към свързани лица	1 659	-

Текущите вземания от собственици в размер на 10 хил. лв. от Българиян милс ЕООД представляват вземане във връзка с договор за заем.

Текущите вземания от дъщерни предприятия представляват вземане от Българиян грейн ЕООД в размер на 3 118 хил. лв., от които 823 хил. лв. главница във връзка с договор за цесия, 2 295 хил. лв. главница по договор за междуфирмен заем, вземане в размер на 4 хил. лв. от Ловешки мелници 2005 ЕООД, от които 2 хил. лв. главница по предоставен заем и 2 хил. лв. търговско вземане, вземане в размер на 3 364 хил. лв. от Маримекс 77 ЕООД, от които 3 359 хил. лв. вземане във връзка с договор за цесия и 6 хил. лв. вземане за лихви, вземане в размер на 22 хил. лв. от Ти ей би риъл естейт ЕООД, от които 21 хил. лв. вземане по договор за заем и 1 хил. лв. вземания за лихви, вземане от Севко трейд ЕООД в размер на 455 хил. лв., от които 450 хил. лв. главница по договор за заем и 5 хил.

лв. вземане за лихви, вземане в размер на 4 хил. лв. от Ломски мелници София АД представляващи временна финансова помощ.

Текущите задължения към дъщерни предприятия представляват: 780 хил. лв. задължение към Ловешки мелници 2005 ЕООД представляващи 103 хил.лв. главница по договор за заем , 675 хил. лв задължение по договор за цесия и 2 хил. лв. задължение за лихви, 872 хил. лв. задължение към Маримекс 77 ЕООД , от които 871 хил. лв. по договор за цесия и 1 хил. лв. търговско задължение и 7 хил. лв. търговско задължение към Ломски мелници София АД.

24. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

24.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

24.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Дружеството, деноминирани главно евро, за което Дружеството не е изложено на значителен валутен риск поради фиксираната цена на еврото към лева в размер на 1.95583.

24.1.2. Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Затова дългосрочните заеми са обикновено с фиксирани лихвени проценти. Към 31 декември 2012 г. Дружеството не изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти.

24.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството.

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Дружеството е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

По отношение на търговските и други вземания Дружеството не е изложено на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от малък брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар, необезпечени облигации и деривативни финансови инструменти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

24.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

25. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи.

26. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

27. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2012 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 25 март 2013 г.